

Мемлекеттік бағалы қағаздар нарығына талдау

2022 шілде

KASE

Қазақстан қор биржасы
Казахстанская фондовая биржа
Kazakhstan Stock Exchange

KASE-де САУДАЛАНАТЫН МЕМЛЕКЕТТІК БОРЫШ

KASE-де саудаланатын мемлекеттік борыш

2022 жылдың 01 шілдесіндегі жағдай бойынша KASE-де саудаланатын мемлекеттік борыш сомасы жыл басынан бері 715,4 млрд теңгеге немесе 4% - ға ұлғайып, 18,5 трлн теңгені құрады. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – ҚРҰБ) ноталарының жаңа шығарылымдарының көлемін 320,1 млрд теңгеге және әкімдіктердің (бұдан әрі –ЖАО) облигацияларын 121,6 млрд теңгеге қысқарту МЕКАМ – ның қолданыстағы және жаңа шығарылымдары бойынша орналастыруды 722,5 млрд теңгеге және Қаржы министрлігінің (бұдан әрі-Қаржымині, ҚРҚМ) 434,4 млрд теңгеге ұлғайту есебінен ішінара өтелді).

2022 жылдың 01 шілдесіне KASE-де саудаланатын мемлекеттік борыш құрылымында өтеуге дейінгі мерзімдер бойынша елеулі өзгерістер байқалмады: үш жылдан бес жылға дейінгі мерзіммен орта мерзімді МБҚ үлесі біртіндеп артып келеді (18%), ал бір жылға дейінгі қысқа мерзімді (17%) және он жылдан астам ұзақ мерзімді (23%) үлесі төмендейді:

KASE-де саудаланатын мемлекеттік борыш (номинал бойынша) құрылымы, трлн теңге

Құрылымы	Мем. борыш сомасы				KASE-де саудаланатын мем. Борыш сомасынан үлесі				Мем.борыш сомасының өзгеруі			
	01.01.2021	01.07.2021	01.01.2022	01.07.2022	01.01.2021	01.07.2021	01.01.2022	01.07.2022	абс 01.01.21/ 01.01.22	абс 01.01.22/ 01.07.22	01.01.21/ 01.01.22	01.01.22/ 01.07.22
KASE-де саудаланатын мем. борыш сомасы	16,7	17,8	17,8	18,5					1,1	0,7	7%	4%
Өтеуге дейінгі мерзімі бойынша												
< 1 жыл	4,1	4,9	3,8	3,2	24%	28%	21%	17%	-0,3	-0,6	-7%	-15%
1-3 жыл	2,6	2,4	3,0	3,4	15%	13%	17%	18%	0,4	0,4	17%	14%
3-5 жыл	2,3	2,2	2,6	3,4	14%	12%	15%	18%	0,4	0,8	16%	29%
5-10 жыл	3,4	4,0	3,9	4,2	20%	23%	22%	23%	0,5	0,3	14%	9%
> 10 жыл	4,4	4,2	4,5	4,3	27%	24%	25%	23%	0,1	-0,2	2%	-5%
Бағалы қағаздар түрлері бойынша												
ҚРҰБ оталары	3,1	3,5	2,1	1,8	18%	20%	12%	10%	-0,9	-0,3	-30%	-15%
ҚРҚМ облигациялары	9,8	10,3	11,3	12,1	58%	58%	64%	65%	1,6	0,7	6%	6%
ҚРҚМ еурооблигациялары	2,9	2,9	3,1	3,6	17%	16%	18%	19%	0,3	0,4	1%	14%
ЖАО облигациялары	1,1	1,0	1,2	1,1	6%	6%	7%	6%	0,2	-0,1	-2%	-10%

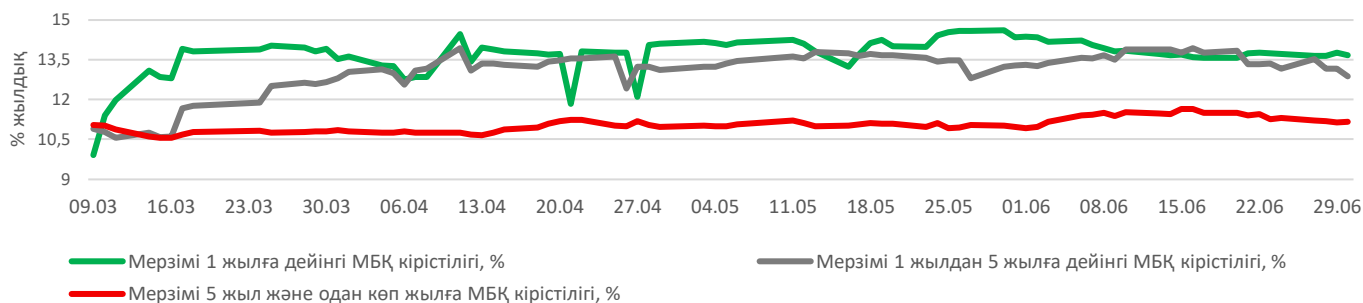
26 сәуірде Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ақша-кредит саясаты жөніндегі комитеті базалық мөлшерлемені жылдық 14,0% деңгейінде белгілеу туралы шешім қабылдап, оны +/- 1,00 п.т. пайыздық дәлізбен 50 б. о. - ға көтерді.

07 маусымда Ұлттық банк базалық мөлшерлемені жылдық 14,0 пайыз деңгейінде сақтау туралы шешім қабылдады, бұл ретте маусым айындағы инфляция деңгейі 14,5% - ды құрады.

Қаржы министрлігінің орналастырылатын МБҚ кірістілігі наурызда жылдық 12,50-13,7% шегінде ауытқып, маусымда жылдық 13,62-14,5% - ға дейін өсті. Қарыз алудың жоғары мөлшерлемесіне байланысты Қаржымині 2022 жылғы екінші тоқсанда қолданыстағы және жаңа орналастырулар: жылдық қағаздардың 8 шығарылымы, екі жылдық, үш жылдық және төрт жылдық қағаздар бойынша 21 шығарылым және бес жылдық МБҚ-ның 9 орналастыруы бойынша бір жылдан бес жылға дейінгі қысқа мерзімді және орта мерзімді кезеңге ғана қарыз алуды тартты. Нәтижесінде екінші тоқсанда 38 шығарылым бойынша 966,5 млрд теңге тартылды. Ең үлкен сұранысқа 4 жылдық МРҚ облигациялары ие болды, олар бойынша сұраныс ұсынысқа 113,2% құрады, ал кірістілік 12,6397% деңгейінде қалыптасты.

МӘМІЛЕ КӨЛЕМІ

Қаржы Мині МБҚ кірістілігі көрсеткіштерінің индикаторлары

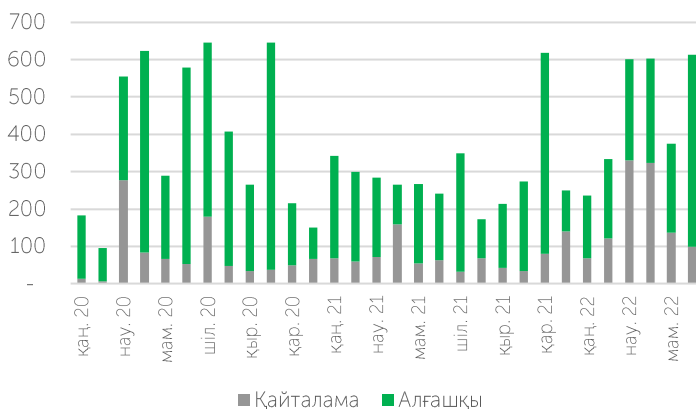

Тәуекелсіз қысққ кірістілігі (индекстелмеген МБҚ)

Мәміле көлемі

МБҚ нарығындағы мәміле көлемі, млрд теңге

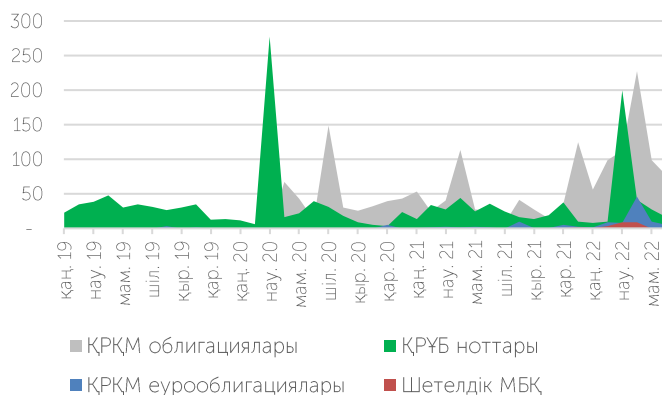

2022 жылға республикалық бюджет тапшылығы 2 978 млрд теңге немесе ЖІӨ-нің 3,3% деңгейінде болжануда, оны қаржыландыру мақсатында Қаржы министрлігі 2022 жылдың алты айында бастапқы нарықта 1 634 млрд теңге тартты.

2022 жылдың 12 мамырында "2022-2024 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы" Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" ҚР Заңына қол қойылды, оған сәйкес Мемлекет басшысының тапсырмаларын іске асыру үшін бюджет шығыстары 2,7 трлн теңгеге ұлғайтылды.

2022 жылғы қаңтар-маусымда МБҚ бастапқы және қайталама нарықтарындағы сауда-саттықтардың жиынтық көлемі 2 760 млрд теңгені құрап, өткен жылдың ұқсас кезеңімен салыстырғанда 1 061 млрд теңгеге немесе 62% - ға ұлғайды, бастапқы және қайталама нарықтардағы сауда-саттық көлемінің 461 млрд теңгеге де, қайталама нарықтардағы сауда-саттық көлемінің 600 млрд теңгеге өсуі есебінен. Барлық Эмитенттер тарапынан қарыз алу өсті, бұл ретте қайталама нарықтағы Қаржы министрлігінің Бағалы қағаздарының үлесі 65% - ды құрады.

Қайталама нарықтағы сауда-саттық құрылымы, млрд теңге

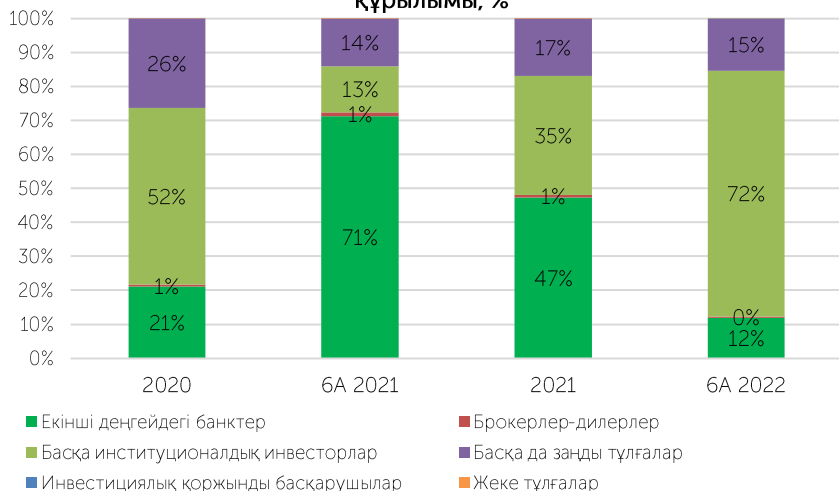
ИНВЕТОРЛАР ҚҰРЫЛЫМЫ

Қайталама нарықта бір жыл ішінде сауда-саттық көлемі МБҚ-ның барлық санаттары бойынша ұлғайды. Жалпы, 2022 жылдың бірінші жартыжылдығында қайталама нарықтағы сауда-саттық көлемі 2 760 млрд теңгені құрады, бұл 2021 жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 62% - ға жоғары. Қаржы министрлігінің еурооблигацияларымен сауда-саттық көлемі өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 16 есе өсті.

Құрылымы	Сауда-саттық көлемі				Сауда-саттық көлеміндегі үлесі				Сауда-саттық көлемін өзгерту			
	2020	6A 2021	2021	6A 2022	2020	6A 2021	2021	6A 2022	абс 2021/2020	абс 6A 2022/6A 2021	% 2021/2020	% 6A 2021/6A 2020
МБҚ сауда-саттық көлемі	4 651	1 699	3 576	2 760					-1 075	1 061	-23%	62%
Алғашқы нарық												
ЖАО облигациялары	963	77	287	130	26%	6%	11%	8%	-676	53	-70%	69%
ҚРҚМ облигациялары	2 771	1 144	2 414	1 552	74%	94%	89%	92%	-357	408	-13%	36%
Барлығы	3 734	1 221	2 702	1 682					-1 032	461	-28%	38%
Қайталама нарық												
ҚРҚМ облигациялары	446	286	538	671	49%	60%	62%	62%	92	385	21%	135%
ҚРҚМ еурообл.	7	11	30	81	1%	2%	3%	8%	23	70	342%	649%
ҚРҚБ ноталары	462	180	303	304	50%	38%	35%	28%	-159	123	-34%	68%
Шетел МБҚ	1,38	1,41	3,62	23	0%	0%	0%	2%	2	21	163%	1502%
Барлығы	917	478	874	1078					-42	600	-5%	126%

Инвесторлар құрылымы

МБҚ алғашқы нарығындағы сатып алушылардың құрылымы, %

2022 жылдың бірінші жартыжылдығында МБҚ сатып алушылар тарапынан инвесторлар құрылымында өзгерістер болды.

Институционалдық инвесторлардың үлесі 13% - дан 72% - ға дейін ұлғайды, ал екінші деңгейдегі банктердің (ЕДБ) үлесі 71% - дан 12% - ға дейін төмендеді. Сатып алушылар құрылымындағы Екінші деңгейдегі банктер үлесінің төмендеуімен қатар резидент еместердің үлесі де азайды: егер 2021 жылдың бірінші тоқсанында олардың үлесі 3% - ды құраса, 2022 жылдың алғашқы екі тоқсанында резидент еместер МБҚ сатып алуға бастапқы нарықта қатыспады. 2022 жылдың басынан бастап дали мен УПА (зейнетақы активтерін инвестициялық басқарушылар) және жеке тұлғалар біртіндеп ұлғайып келеді, бірақ жалпы құрылымда әлі де елеусіз қалып отыр, шамамен 1%.

Қайталама нарықта сатып алу жағында заңды тұлғалардың (32% - дан 59% - ға дейін) және институционалдық инвесторлардың (11% - дан 16% - ға дейін) үлесі өсті және екінші деңгейдегі банктердің үлесі (2022 жылдың басынан бастап 32% - дан 20% - ға дейін) төмендеді. Екінші нарықта сату жағында ұқсас үрдіс байқалады: заңды тұлғалар үшін ол 26% - дан 52% - ға дейін өсті, ал инвесторлардың басқа санаттарының үлесі төмендейді.

ӨТЕУГЕ ДЕЙІНГІ МЕРЗІМІ

Сатып алушылар тарапынан қайталама нарықтағы резидент еместердің үлесі 2022 жылдың бірінші жартыжылдығында жыл басымен салыстырғанда 2 есеге дерлік өсіп, 13% - ды құрады. Сатушылар жағында резидент еместердің үлесі 8% - дан 10% - ға дейін өсті. Айта кету керек, өткен жылмен салыстырғанда резидент еместер тарапынан қайталама нарықта МБҚ сатып алу көлемі 50,4 –тен 137,9 млрд теңгеге дейін, ал қайталама нарықта сату көлемі 34,5-тен 108,0 млрд теңгеге дейін өсті.

Қатысушылар түрлері бойынша МБҚ нарығындағы сауда-саттық көлемі, млрд теңге

	Сатып алу көлемі				Сатып алу көлеміндегі үлесі			
	2 020	6А 2021	2 021	6А 2022	2 020	6А 2021	2 021	6А 2022
Алғашқы нарық								
Екінші деңгейдегі банк	786,6	870,1	1 279,8	200,4	21%	71%	47%	12%
Брокер-диллер	19,9	14,6	19,8	7,4	1%	1%	1%	0%
Өзге институционалдық инвесторлар	1 942,1	164,8	943,7	1 216,0	52%	13%	35%	72%
Өзге заңды тұлғалар	985,3	170,1	455,5	257,2	26%	14%	17%	15%
ПА есебінен ИУПА	0,0	0,5	0,8	0,9	0%	0%	0%	0%
Жеке тұлға	0,0	1,0	2,0	0,0	0%	0%	0%	0%
Жалпы қорытынды	3 734,0	1 221,2	2 701,5	1 681,9	100%	100%	100%	100%
Бейрезидент	37,9	21,3	54,3	0,0	1%	2%	2%	0%
Резидент	3 696,1	703,9	2 647,3	650,8	99%	58%	98%	39%
Қайталама нарық								
Екінші деңгейдегі банк	264,0	261,6	275,7	220,8	29%	55%	32%	20%
Брокер-диллер	24,1	24,2	79,7	39,8	3%	5%	9%	4%
Өзге институционалдық инвесторлар	391,7	37,4	92,5	172,2	43%	8%	11%	16%
Заңды тұлғалар	236,0	153,3	420,9	633,3	26%	32%	48%	59%
ПА есебінен ИУПА	0,0	1,1	2,9	1,8	0%	0%	0%	0%
Жеке тұлға	0,9	0,4	2,7	10,4	0%	0%	0%	1%
Жалпы қорытынды	916,8	478,0	874,4	1 078,3	100%	100%	100%	100%
Бейрезидент	92,1	50,4	60,2	137,9	10%	11%	7%	13%
Резидент	824,7	427,6	814,2	940,4	90%	89%	93%	87%

Қатысушылардың түрлері бойынша МБҚ сату нарығындағы сауда-саттық көлемі, млрд теңге

	Сату көлемі				Сату көлеміндегі үлесі			
	2020	6А 2021	2021	6А 2022	2020	6А 2021	2021	6А 2022
Қайталама нарық								
Екінші деңгейдегі банк	373,1	292,7	452,0	465,0	41%	61%	52%	43%
Брокер-дилер	22,6	15,4	79,6	36,1	2%	3%	9%	3%
Өзге институционалдық инвесторлар	453,0	100,5	112,4	13,5	49%	21%	13%	1%
Заңды тұлғалар	67,6	67,8	225,7	557,0	7%	14%	26%	52%
Жеке тұлғалар	0,5	1,6	4,7	6,8	0%	0%	1%	1%
Барлығы	916,8	478,0	874,4	1 078,3	100%	100%	100%	100%
Бейрезидент	85,1	34,5	71,6	108,0	9%	7%	8%	10%
Резидент	831,7	443,5	802,8	970,3	91%	93%	92%	90%

Өтеуге дейінгі мерзімі

Бастапқы нарықта өтеуге дейінгі мерзімдерге бөлінген кезде өтеу мерзімі 3 жылдан 5 жылға дейінгі міндеттемелердің үлесі 2022 жылдың бірінші жартыжылдығында 18% - дан 27% - ға дейін өсті. Өтеу мерзімі 5 жылдан 10 жылға дейін және 10 жылдан астам ұзақ мерзімді қағаздардың үлесі жыл басымен салыстырғанда тиісінше 20% - дан 13% - ға дейін және 25% - дан 12% - ға дейін төмендеді.

Қайталама нарықта өтелгенге дейінгі мерзімдер бойынша бөліністе өтеу мерзімі 3 жылдан 5 жылға дейін 5% - дан 12% - ға дейін және 10 жылдан астам мерзімі 11% - дан 25% - ға дейін бағалы қағаздармен сауда-саттық үлесінің 2022 жылдың алғашқы 6 айында ұлғаюы байқалады.

ҚАРЖЫМИН МЕКАМ ОРНАЛАСТЫРУ

Қаржы министрлігінің МБҚ шығару құрылымында және ҚРҰБ ноталарында ірілендіру тренді жалғасты: 2022 жылдың бірінші жартыжылдығында Қаржы Министрлігі 13 шығарылымды ірілендірді және жалпы сомасы 1 634 млрд теңгеге 7 жаңа орналастыруды жүзеге асырды. Бұл ретте жекелеген шығарылымдардың сомасы 300 млрд теңгеден асты.

ҚР Қаржы министрлігі 2022 жылы ірілендірілген шығарылымдары номинал бойынша, млрд теңге

Шығарылым	Номинал бойынша шығарылым сомасы, млрд теңге		01.07.22 млн USD балама	Кезеңге өзгерістер	Өтеу мерзімі
	01.01.2022	01.07.2022			
МOM048_0052	-	182	390,6	182	21.01.2026
МOM036_0091	-	177	381,5	177	11.02.2025
MUM180_0001	160	313	673,8	153	20.05.2024
MUM072_0013	90	243	521,7	153	19.05.2027
MUM144_0003	194	309	664,2	115	26.04.2023
MUM156_0005	44	155	332,8	110	20.06.2027
МOM036_0092	-	82	0,0	82	22.06.2025
МКМ012_0150	-	79	109,7	79	24.01.2023
MUM180_0002	10	88	189,5	78	24.06.2024
МOM048_0053	-	77	0,0	77	22.06.2026
MUM120_0017	181	251	540,6	70	06.03.2027
MUM180_0016	-	68	147,0	68	28.01.2037
MUM144_0009	47	84	180,3	37	23.08.2033
MUM156_0007	101	137	295,0	36	17.02.2034
MUM132_0007	135	170	365,7	35	26.07.2032
MUM120_0019	45	79	169,3	34	17.03.2031
MUM180_0015	93	123	264,4	30	25.08.2036
MUM096_0011	45	73	156,7	28	27.10.2028
MUM096_0012	58	86	184,0	28	28.07.2029
MUM096_0013	-	16	34,4	16	04.02.2030

ЖАУАПКЕРШІЛІКТІ ШЕКТЕУ

Осы есепте қамтылған ақпаратты "Қазақстан қор биржасы" АҚ (бұдан әрі - KASE) мамандары дайындады. KASE осы есепте келтірілген ақпараттың толықтығы мен дәлдігіне, сондай-ақ оның дереккөзі KASE болып табылатын ақпаратқа қатысты дұрыстығына кепілдік береді.

KASE - де, қызметкерлердің ешқайсысы осы есепті немесе онда ұсынылған мәліметтерді пайдалану нәтижесінде туындаған кез келген тікелей немесе жанама залалдар (залалдар) үшін жауапты болмайды.

KASE инвесторларға қандай да бір инвестициялар мен стратегиялардың мақсаттылығын өз бетінше бағалауға кеңес береді және инвесторларды қаржы кеңесшілерінің қызметтерін пайдалануға шақырады. Есепке Барлық құқықтар KASE-ге тиесілі. Осы Талдамалық материалды ішінара немесе толық жаңғырту және/немесе тарату жазбаша рұқсатсыз жүзеге асырыла алмайды

© «Қазақстан қор биржасы» АҚ

KASE байланыстары

Ақпарат және статистика Департаменті

+7 727 237 53 28

+7 727 237 53 23

+7 727 237 53 15

info@kase.kz